

na veke hlapčevati in ne smemo postati svobodni. Nemci in Madžari nasprotujejo naši zahtevi zavoljo tega, ker nočejo še zanaprej igrati vloge gospodskih narodov, ostali narodi pa naj bi jim še nadalje hlapčevali in le njim s svojim znojem kupičili bogastvo. Nemeč in Madžar si domišljujeta, da sta ustvarjena samo za gospodstvo in bogastvo, Slovan pa za sužnja in revščino. Dosedaj je res bilo večinoma v veljavi to načelo. A od dne 30. maja 1917 naprej ne več! Mi Slovenci in Hrvatje smo enakovreden narod, mi nismo sinovi in hčere sužnjevi, — ampak mi smo rojeni od svobodnih očetov in mater. Proč spomisleki, da je Nemeč ali Madžar več kot je Slovenec ali Hrvat: mi ne maramo več nemškega in madžarskega gospodstva! Prav je zapisal „Slov. Gospodar“ v svoji 38. številki, ki jo ravnokar čitam, da se hočemo boriti proti tistemu „veleizdajstvu“, ki hoče, da bi nam tuji gospodarili in komandirali.

Borba za združitev slovenskih in hrvatskih dežel je že stara. Že cesar Jožef je združil Stajersko, Koroško, Kranjsko in Goriško, cesar Napoleon je ustanovil Ilirijo in slani hrvatski ban Jelačić, rešitelj naše cesarske hiše leta 1848, je opetovano povdarjal in zahteval, da se morajo Hrvatje in Slovenci združiti politično, gospodarsko in državnopravno. A tako jasne in določene oblike še ta borba ni nikdar dobila kot ravno zdaj. Prosimo in rotim slovenske in hrvatske poslance: Delujte krepko, neodnehajte, dokler ne dobimo združene Jugoslavije pod habsburškim orlom!

Ti pa, slovensko ljudstvo v domovini, pomni, kar ti pravi slovenski vojak slavnega slovensko-stajerskega 87. pešpolka, ki se je boril za Gorico, za Kras, za Grmačo, za Sv. Goro, za Sv. Gabrijela, ki je gledal smrti v oči v Srbiji in na severnih bojnih poljanah:

V združeni slovensko-hrvatski državi bomo sami med seboj in nam ne bodo več gospodovali. Tisti cesarski namestniki, okrajni glavarji, sodniki in vsi drugi tuji, ki vas sedaj v domovini tepejo z neusmiljenim bičem revkizicij, ki vam vsiljujejo odloke, odredbe in dopise v tujem jeziku in ki so vas v začetku vojske zapirali kakor kake roparje in morilce ter so posmehljivo gledali, kako je nahujskana druhal pljuvala po vas in vas tepla; ti tuji bodo morali izginiti s slovenske zemlje. Naši sinovi naj bodo naši uradniki, za tuje ne bomo več pridelovali kruha. Pošteni Nemci, nastanjeni v naših krajih, bodo sicer imeli pravico do svojih sol in do prostega razvoja, a šulferajn in Südmarka bosta morala izginiti. In ljudje moji, najveselejše pa bodo za naš kmetijski narod, da bo v avstrijski Jugoslaviji kmet prišel do veljave. V sled krivde nam neprijaznih cesarskih namestnikov, nemških okrajnih glavarjev in drugih uradnikov, dobivajo v naših krajih mesta vedno večjo moč nad kmetijskimi občinami. Če bi ta komanda tuje-uradnikov šla tako naprej, bi nemška in nemškutarška mesta polagoma popolnoma zagospodovala nad slovenskim kmetijskim ljudstvom. Pa tudi v verskem oziru bo v Jugoslaviji bolje. Po tujih-Nemcih se pri nas vedno

bolj širi verska mlačnost, nevera in odpadništvo. A naši bratje Hrvatje pa so veren narod in tako bo slovensko-hrvatsko združenje tudi v tem oziru rodilo dober sad.

Tako mislimo slovenski junaki na fronti o naši ustanovljajoči se jugoslovanski državi, kateri bodo kraljevali slavni Habsburžani. Borimo se, dokler ne zmagamo: mi na fronti nad Lahom, vi voditelji naši pa nad tistimi, ki se branijo ustanovitve Jugoslavije!

M. B.

Popisovanja in rekviriranja.

Dandanes je že tako, da se mora skoro vsak mesec vsaka stvar popisati. Včeraj je bilo popisovanje svinj, jutri popisujemo ovce, nato popisovanje sadnega drevja, sena in slame itd. Oblasti se že same večinoma prav ne spoznajo, koliko vrst popisovanja je pravzaprav v teku. Srečni okraj, kjer okrajni glavarji popisovanja in rekviriranja ne odredijo z vso strogostjo in uradno natančnostjo. Kjer pa je popisovanje odredeno, se mu ne smemo protiviti ali ovirati delo popisovalnih komisij. Pač pa je naša pravica in dolžnost, da se varujemo škode. Nedavno je prišel v naše uredništvo mož in je tožil, da mu je glavarstvo predpisalo, naj odda 200 kg pšenice, a je pridelal samo 2 mernika, to je približno 90 kg. Mož ni bil navzoč, ko je žetveni komisar popisoval polja in mu je pripisal lepo sosedovo pšenico. Pri nekem drugem posestniku je komisija cenila, da je na dilljah 600 kg koruze. Posestnik ni bil navzoč in se je nemalo začudil, ko je dobil uradni poziv, naj odda 400 kg koruze. Poklical je župana in sosedu ter so koruzo stehali. Bilo je samo 365 kg. Takih slučajev je na stotine.

Bodite tedaj pri vsakem popisovanju navzoči, pokažite zaloge in prijazno podajte vse podatke, ki jih komisija od vas zahteva. Ko je s svojim delom pri vas gotova, tedaj jo vprašajte, kakšen uspeh je dosegla in ali ste oddaje oproščeni ali imate kaj oddati in koliko. To pojasnilo imate pravico zahtevati.

Če se vam zdi, da bi bili po tem, kar je komisija dognala, kaj prikrajšani, tedaj uljudno ugovarjajte in s komisijo še enkrat ugotovite, če se niso zaloge cenile previsoko. To je takoj na licu mesta lahko ugotoviti, ne pa pozneje, ko so zapisniki že odlašani in se na podlagi njih že uraduje. Ako ste kake pridelke sami pretehtali in veste, da vam jih je komisija cenila previsoko, tedaj ji povejte resnico, in, ako ne bi hotela tega uvaževati, zahtevajte, da se blago še enkrat na licu mesta pretehta.

Vsak poznejši ugovor morajo oblasti naravno da poslušati nekam nezaupljivo, ker je bil čas ugovorom takrat prikladen, ko se je popisovalo. Med sto pravičnimi kmeti se gotovo najde tudi kak nepravilčen in zato oblasti poznejšim ugovorom nerade verjamejo in tudi ne morejo verjeti, in nadaljnih preiskav nayažno ne dovolijo, ker je to v očigled pomanjkanju časa malokedaj mogoče in tudi ni poceni, obenem pa si morajo oblasti nehote misliti, da je pritožnik kaj od svojih zalog med tem časom že — poskril.

Iz teh razlogov jasno sledi, da je pač najbolje biti vedno pri vsakem popisovanju navzoč in če posestnik sam ne bi utegnil, ali ako je računati, da bi utegnil ob onem času biti z doma, tedaj naj o zalozah pouči ženo, odrasle otroke, sosedu ali kogarski-

bodi, najpametneje pa je, da ima take stvari napisane in shranjene tako, da jih lahko vsakdo popisovalni komisiji pokaže.

Dobro je tudi, da posestnik ve, koliko zrnja ali krompirja se mu mora pustiti za domačo rabo in za seme.

Krompirja, ki se sedaj popisuje in se ga bo v bližnjih dneh z vso naglico rekviriralo, ti morajo pustiti za vsako osebo 100 kg, za seme pa bolj sam najbolje vedel, koliko ga rabiš. Računamo, da si ga pridelal 45 meterskih stotov. Prehraniti imaš na dan 11 oseb, torej se mora pustiti vsaj 1100 kg za živež. Nasadil ga boš spomladi približno 1 hektar. Za to se ga računa 30 meterskih stotov. Ti pa imaš tudi pravico zahtevati, da ti ga pustijo nekaj meterskih stotov za izgubo. Do spomladi se ti ga bo namreč v kleti gotovo precej pokvarilo in segnilo. Odberi takoj ves slab, droben, nagrižen, nasekan in nagnit krompir. Teža se ti ne sme računati, ampak ga smeš porabiti za krmo živini. Konečni račun je ta-le: Za družino 1100 kg, za seme 3000 kg, za nadomestek za krompir, ki bo čez zimo segnil, 200 kg, t. j. 4300 kg. Ker si ga pridelal samo 45 mc, rabiš ga pa 43 mc, te nihče ne more siliti, da bi moral oddati več nego 200 kg. Napravite si tak račun in lahko se boste branili.

Žita se računa na mesec za osebo 10 kg. A tudi tukaj si lahko sam napraviš račun, koliko rabiš posameznih vrst zrnja za živež, koliko za seme. Poveljavnih določil se sme zadnje žito in ena četrtina koruze pokrmiti živini.

Najhujša bo letos rekvizicija sena in slame. V sled grozne suše bo letos vsakemu kmetu, če mu tudi ne bi bilo treba nič oddati, na zimo zmanjkalo krme. In kaj bo sedaj? Vojaška oblast z vso resnostjo zahteva ogromne množine sena in slame. Samo mariborski sodni okraj bi moral oddati do 1. oktobra 104 vagone sena, za naslednjo dobo pa se zahteva še naknadnih 240 vagonov! Vojaška uprava grozi, da bo prišla s silo in bo kmetom odvzela seno in slamo. Najboljše je, da vsako bilko s polja in iz gozdov skrbno spravimo za zimo in da živino pridno gonimo na pašo.

Pri popisovanju in rekviriranju ne zavračajte krivde na župana ali na druge popisovalce. Ti niso nič krivi, ampak morajo izvršiti, kar jim oblast narekuje. Ponavljajmo pa še enkrat: Bodite pri vsakem popisovanju in rekviriranju sami zraven, vprašajte komisijo, kaj zahteva od vas in povejte odločno svoje ugovore in pomisleke, da se tako sami obvarujete škode.

Naše žrtve za domovino

V deseti soški bitki so padli naslednji slovenski prostovoljni strelci mariborskega bataljona: Budja Ivan, Ljutomer; Kolmanič Ivan, Sv. Jurij o. S.; Potočnik Alojz, Oplotnica; Sodek Anton, St. Ij pri Velenju; Potisk Jožef, Konjice; Stopar Anton, Ormož; Stamper Tomaž, St. Jurij ob južni žel.; Sošter Jakob, St. Jurij ob južni žel.; Kmetec Martin, Cirkovce; Tristan Franc, Braslovče; Hribernik Jožef, Ljubno; Šumen Maks, Sv. Križ nad Mariborom; J. Primožič; Simon Ladislav; Zorman Franc, iz okr. Ljutomer; Kurbus Franc, Sv. Anton v Slov. gor.; Javšovec Lovro, iz okraja Ljutomer; Zorko Maks, Krško; Jerič Albin, Sv. Jurij ob južni žel.; Skof Konrad, Oplotnica; Valenko Jožef in Hribar Anton, Sv. Križ pri Krškem.

Tekom dveh dni so došla iz italijanskega bojišča poročila, da so štirje vojaki iz župnije S v. L o-

LISTEK.

Vojni spomini

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Najine oči so se srečale; spoznal sem tiča, ki me je pred letom tako presneto potegnil in odrčal iz pesti. Judu je zdrknil pri tem pogledu bič iz roke. Spustil se je na kolena in prošil molodovaje:

„Milostni gospod! Prizanesi!“

Zavest, da se lahko maščujem po preteku enega leta, da bom izpolnil, kar sem prisegal v jezi, je me pogladila prijetno, kakor bi me ophaval lahen vetrič v poletni vročini. Nič mu nisem odpustil in prizanesel. Ukazal sem enemu izmed jezdecev, odinčiti mu na brežini del telesa toliko, da bom naštel do 25. Žid se je dri kot bi mu kožo snemal. A proti koncu je še samo grgraje prosjačil:

„Samo ne ubijte me ne!“

Ubil ga ni nihče, to pa je istina, da se ne bo nikdar več norčeval in šalil z avstrijskim častnikom. Iz tega doživljaja lahko uvidi vsakdo, da ni madžarski in gališki Žid samo goljuf, ampak tudi predrzno nesramen.

Istega dne, ko me je speljal Jud na led, pač nisem dobil v Bardiowu šampanjca. Kupil pa sem drugega vina v steklenicah, da smo proslavili majorjev križec.

V postojankah nad Belaweze smo trpeli malo,

da, godilo se nam je vojaško dobro. Ostavila sta nas dva na vojni največja sovraga: mráz in glád. Ogrvala nas je že pomlad in za pod zob in za želodec smo dobivali dovolj. Ogreti, topli udje in poln želodec sta dve korenini vojaške sreče in zadovoljnosti.

Začetkom aprila so nas zopet dvignili iz prijetnih postojank in nas poslali preko Bardiowatna holme pred gališko vasjo Plehnarka, južno od svetovno znanih Gorlic. Tukaj smo zlezli v že pripravljene strelske jarké in gotove kočure. Senčil nas je borov gozdiček, ki je bil lično zasajen kot kak park. Pod tem gozdičem izvira voda in sicer kislá in mineralna. Slovaki so jo nazivali kvasna voda. Tako iz tega vreleca zajeta je bila dobra in okusna, da smo jo rajši pili kakor vojno kislico (vino). Našli smo tamkaj v bližini še pet drugih kislých vrelecev, katerih voda je imela iz vsakega drug okus. Zgradili smo kopalnišče, da smo se kopali mi in moštvo. Pozidalo bi se lahko krasno letovišče, ki bi po rajski naravni legi in zdravilni vodi nadkriljevalo vse, kar sem jih videl do sedaj. Čudno, da se za te vrelece ni zmenil nikdo že v mirnih časih.

V teh postojankah so se vedli Rusi mirno. Niso nas plašili niti z artilerijo. Zaganjali so se pač tedaj na vso moč v naše črte pri Dukli. Na našem delu fronte so imeli slabejše moči in malo artilerije. Nad Plehnarko se nam je godilo tako dobro, da smo se strinjali vsi: Tako bi se pač bojevali in branili Avstrijo, če treba vedno!

Prepričani smo bili, da nas puste v tem rajsko lepem kraju dalje časa. Aprilsko vreme je bilo lepo in toplo, da bi bili lahko nočevali čisto na prostem. Naše vojaštvo se je bavilo tamkaj z obdelovan-

jem polja. Vsi naši konji so bili zaposleni pri delu na polju. Našim vojakom so bila ta dela v veliko zabavo in opravljali so jih vestno.

Mene je odposlal major k trenu s 60 pionirji, da bi zgradili hlev za naših 450 konj. Dobili smo od divizije desk in tramovja in lotili smo se dela. Stavili smo hleve v mnenju, da bomo morda še tukaj zimovali.

Med časom, ko smo gradili oni veliki hlev, pa sem imel priliko opazovati velikanske priprave k naši orjaški ofenzivi pri Gorlicah. Prav do zadnjega trenutka ni sumil nikdo izmed nas, kaj da se pravzaprav namerava. Toliko je znal presoditi vsakdo, da z našimi, tolikokrat prereditimi četami, stoječimi na fronti, ne moremo napadati. Po tolikih umikih in neuspehih smo izgubili vso zavest v našo moč. Nikdo ni verjel, da je sploh mogoče, kedaj zmagati nepremagljivega Goljata — Rusijo. O kakih novih in svežih armadah, ki so se zbirale tedaj za našo fronto, ni sumil, ni znal povedati nikdo. Menda ni bila nobena naših uspešnih ofenziv do zadnjih trenutkov tako tajno prikrita kakor ravno gališka. Vozili so noč na noč čisto nove havbice in možnarje. V vsako luknjo za fronto so naphali topov vseh kalibrov, kolikor je bilo sploh mogoče. Prihajal je vlak za vlakom s samo artilerijsko municijo. Dovažalo in zlažalo se je vse ponoči. Podnevu so pa vozile prazne garniture od Tarnova proti Černovicam, kjer sta se zaganjala tedaj v rusko desno krilo zani oberstleutnant Papp in oberst Fischer. Ruski letalci so menili in javili, da prevažamo čete iz našega levega tojnega krila na desno, kjer so se bili tedaj srditi boji za posest Bukovine in njene prestolice, Černovi-

vrenc nad Mariborom postali žrtvi 11. laške ofenzive in sicer: Aleksander Kren, Ferdinand Timošek, Franc Rakovnik in Anton Svenjšek.

Število (40) padlih vojakov iz župnije Dobova se je zopet pomnožilo. Na polju slave so za cesarja in domovino darovali svoje življenje mladeniči Jožef Horvatič iz Mihalovca, star 19 let; Anton Molan iz Gaberja, star 20 let; Ivan Toporišič iz Mosteca, star 36 let; gospodar mož Ivan Urek iz Loč v 39. letu. Snivajte mirno, hrabri vojaki!

Za domovino sta žrtvovala svoje mlado življenje poddesetnik Franc Klingenstein, doma od Sv. Ane na Krembergu, in Lovro Orešič, doma od Sv. Martina na Pohorju. Več časa sta se vojskovala na raznih bojnih črtah in sedaj jima je na Krasu sovražna granata dne 22. avgusta pretrgala nit življenja. Bodi jima kraška zemljica lahka! Prijatelji, ki smo bili navzoči pri njuni smrti, žalujemo za njima in ju bomo ohranili v vednem spominu. — Desetnik Franc Gerlič, doma od Sv. Petra na Mariboru; Jožef Fažmon, doma od Sv. Martina pri Vurbergu; Jakob Vakaj, doma pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

Naprečakovano žalostna novica je že v drugič zadela Habjaničevo hišo pri Sv. Rupertu v Sl. gor. (Zavrhu). Padel je dne 18. avgusta že drugi sin, v prsa zadet od ročne granate. Bil je priden in rošten fant, najdražji zaklad njegovih staršev. V najlepši dobi 22 let je moral darovati svoje življenje na oltar domovine. Hrabro se je boril dve leti in 5 mesecev za dom in za cesarja. Bil je tudi zvest narodnik „Slov. Gospodarja.“

Pri ednajsti laški ofenzivi je padel, od sovražne mine zadet, na poljski straži v Vipavski dolini J. Dolenc, doma iz Braunšveiga v občini Sv. Marjeta na Dravskem polju. Rajni je bil priljubljen med tovariši in vrl vojak. Padli zapuščena ženo-vdovo in nedorasle otroke.

V zadnji laški ofenzivi je padel Josip Rebov, sin odličnega posestnika na Teharjih pri Celju. Rajni je bil tih, krščanski mladenič, ki je zelo spretno pomagal pri raznih naših organizacijah in bil povsod priljubljen.

Vsem padlim slovenskim žrtvam bo ohranil narod trajen spomin!

Državni zbor

Dunaj, 25. sept. 1917.

Po trimesečnem odmoru so se zopet zbrali poslanci na Dunaju, državni zbor se je danes otvoril. Predsednik Grob se je v svojem nagovoru spominjal naših junakov na raznih bojiščih, ki so osvobodili Galicijo sovražnika ter zadržali italijanski naval na Trst. Obenem je opozarjal tudi na mirovno akcijo in pripravljenost Avstrije za častni mir.

Nato predstavi ministrski predsednik dr. Seidler novo vlado in razvije njen program v daljšem govoru. Program nove vlade so pozdravile samo nemške stranke, vse druge stranke so ali ostale hladne nasproti izraženemu programu, deloma so pa tudi glasno ugovarjale.

Dr. Seidler obljubuje na gospodarskem polju pred vsem ureditev prehrane vseh državljanov, on si hoče na ta način preko želve pridobiti srca državljanov; dalje napoveduje socialnopolitične vladne predloge in ureditev vodnih razmer posebno v alpskih deželah ter mnogo, mnogo drugega. Posebno

ce. Radi tega preslepljenja so potegnili tudi Rusi svojo glavno moč od Gorlic in jo pognali proti našemu desnemu krilu, kjer so pričakovali naš odločilen sunek.

Koncem aprila je bila že vsa naša nova artilerija v svojih postojankah. Zraven topov so bile zložene cele gore same artilerijske municije. Dan na dan so prihajali nemški častniki in generali, ogledovat si naše topniške postojanke.

Izpraševal sem artileriste, kaj da naj pomenijo vse te velikanske priprave; a so zmigavali z ramami, da jim ni znanega nič drugega, kakor točke, katere bodo začeli obstreljevati dne 2. maja jutraj.

Zazoril je nezabni 2. maj. Iz naših artilerijskih žrel je zagromel grom, je bruhnil ogenj proti sovražni strani, da je bilo strah in groza za nas, ki smo ga videli in slišali. Bil je to prvi, velikanski, takozvani bobneči ogenj, kakor ga do 2. majnika 1. 1915 še ni poznala zgodovina. Rjovel in bruhalo je iz vseh kalibrov, da se je kar tresla zemlja. Streljalo se je samo štiri ure, a uspeh je bil nepričakovano velikanski. Prebita je bila ruska bojna črta. V razstreljeno vrzel sta se zagostili dve sveži armadi: Mackensenova in nadvojvode Jožefa Ferdinanda. Mi iz prvih bojnih črt smo stopili nazaj; začel se je pogon za begajočim sovražnikom s svežimi močmi, o katerih ni stnil do tedaj nikdo. Začudenje in veselje zavoljo prve zmage nad Rusi je bilo za nas nekaj, kar se ne da zopisati s črkami, kar se samo lahko občutiti tedaj, ako se doživi.

Naš III. kor je bil sedaj prost in na razpolago. Uvrstil se je ves kor v potne kolone in odmarširali smo skozi dobro znane kraje. Na tem potovanju smo šele videli, kako neusmiljeno so opustošili ti luti, dnevni karpatski boji poprej lepa, mirna, skrita slovaška sela.

(Dalje pri 4)

skrb dela vladi državni proračun, o katerem bo natančneje poročal finančni minister v jutrajšnji seji. Vsebina proračuna bo ta-le: Plačila ogromna — dohodkov pa malo. Treba bi bilo čudodelnika, da bi z malimi dohodki pokrili velike izdatke. Kje bo vlada našla večino za proračun, se še ne ve.

Dr. Seidler pa je govoril tudi o notranji politiki. Stoji vedno na starem stališču: Obljubuje narodno avtonomijo v okvirju sedajšnjih kronovin in delitev v narodna okrožja, kjer se bo v raznih kronovinah oziralo na razne razmere, to se pravi: kjer so Nemci v manjšini, tam se jih bo ščitilo, kar se bo dalo, kjer pa so Slovani v manjšini, tam se jih bo pa izročilo dosedajni nemški večini, da jih stiska še naprej kakor dozdej; z drugimi besedami: vlada je za tako narodno avtonomijo, kakor si jo predstavlja jo nemške stranke. O češki, poljski in jugoslovanski deklaraciji seveda Seidlerjeva vlada noče prav nič slišati.

Kaj bo sedaj? Vlada je razvila svoj program. Ta program je v svojem političnem delu popolnoma nasproten nemškemu narodnostim in ugaja le Nemcem. Nemški poslanci morajo zato, če hoče, biti dosledni — stopiti v najstrožjo opozicijo zoper tako vlado. Za tako opozicijo so se dozdej že izjavili Čehi, Jugoslovanski klub in Rusini. Upati pa je, da se opoziciji pridružijo tudi Poljaki, kakor hitro se uredijo razmere v njihovem klubu. Potem pa bo šlo slabo gospodu pl. Seidlerju za proračun in bo moral zanj pri belem dnevu dolgo, dolgo z laterno iskači skupaj večino — ako mu bo prehranjevalni urad za njegovo laterno nakazal potrebnega petroleja.

Predloge in interpelacije v prvi seji jenskega zasedanja so stavili slovenski poslanci in sicer poslanec Gostinčar predlog za draginjske doklade cestnim delavcem in razum rokodelskim delavcem pri državnih železnicah, poslanec dr. Ravnikar je pa stavil interpelacijo, da najvišje sodišče izda razsodbe tudi v slovenskem jeziku.

Razne politične vesti.

Jugoslovanski klub je imel v torek po seji državne zbornice pod predsedstvom dr. Korosca posvetovanje o vladnem programu, kakor ga je razvil dr. pl. Seidler v zbornici. Sklenilo se je, da klub ostane v najstrožji opoziciji proti sedajnji vladi in se v tem smislu udeležijo govorniki proračunske debate.

Poljski klub avstrijskega državnega zbora je imel v torek dne 25. septembra sejo, v kateri si je izvolil za predsednika poslanca dr. Lazarskega. Lazarski je pa izvolitev že drugič odklonil. Baje se bo vršila še te dni nova volitev predsednika.

V hrvatskem saboru se vrši razprava glede nove volilne preosnove na Hrvatskem. Nov volilni red bo osnovan na podlagi splošne enake in tajne volilne pravice. Izdale se bodo uradne glasovnice in glasovalo se bo po občinah. Po novem volilnem redu bo imel volilno pravico vsak 24letni moški. Število poslancev sabora bodo zvišali od 90 na 119. Določeno bo, da bo prišlo na vsak mandat povprečno 24 000 prebivalcev.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču na obeh straneh velike priprave za 12. ofenzivo. Sicer pa na tej fronti nič posebnega.

Na avstrijskem in rumunskem delu vzhodnega bojišča nobenih posebnih dogodkov. Čete bavarskega princa Leopolda so dne 21. septembra zavzele rusko mesto Jakobovo ob Dvini (južnovzhodno od Rige).

Na francoskem bojišču je huda petdnevna bitka v Flandriji nekoliko pojenjala in tudi artilerijski boji so dobili nekoliko zmernejšo obliko. V tej bitki se je Angležem posrečilo poriniti Nemce nazaj za 5-7 km, a ni se jim pa posrečilo predreti nemške fronte. Kar se Angležem ni posrečilo doseči v Flandriji, so bili Francozi uverjeni, da se jim bo posrečilo v Sampaniji. Z ogromno silo so napadali nemške postojanke ob bregovih reke Moze, zlasti na vzhodnem bregu, ob reki Aisni ter na fronti severno od Verduna. Samo na fronti ob reki Mozi se je Francozom posrečilo poriniti Nemce za nekaj kilometrov nazaj, na ostalih delih fronte so pa bili vsi njihovi navali odbiti. Nizozemski listi pišejo, da so na francoskem bojišču baje že nahajala 180.000 Amerikancev ter da pošlje Amerika še v tem in prihodnjem mesecu 350.000 mož na francosko bojišče.

Na macedonskem bojišču vsled neznozne vročine nobenih važnejših vojnih dogodkov. Ob jezuru Ohrida so bili manjši sunki francoskih bataljonov odbiti. Poročila iz Soluna pravijo, da je Venizelos že mobiliziral grško armado, ki šteje 350 tisoč mož prvovrstnih čet, jo s četverospornim denarjem opremil z vsem potrebnim in jo bo še v mese-

cu oktobru poslal Sarraillovi armadi na pomoč. — Vsled oviranega dovoza živila vlada v nekaterih krajih Grčije velika lakota in v mestih Larisa in Korint so izbruhnili večji nemiri. Čez več pokrajin Grčije je proglašeno obsedno stanje.

Na turških bojiščih kažejo vsa znamenja, da utegne priti v najkrajšem času do zelo važnih vojnih dogodkov. Na egiptovskem bojišču, zlasti v južni Palestini, se Angleži prav pridno gibljejo in je že prišlo do več krvavih spopadov med Turki in Angleži južnovzhodno od Gaze. Angleži imajo na tem bojišču baje zbranih 250.000 mož, s katerimi nameravajo ob ugodnem trenutku, ko bo vročina nekoliko pojenjala, prodirati v južno Palestino. Angleški listi pišejo, da je geslo Angležev: Palestina mora biti angleška. — Tudi v Mezopotamiji se Angleži pripravljajo na velikopotezno ofenzivo. — Na ostalih turških frontah nobenih pomembnejših vojnih dogodkov.

Tedenske novice.

Naš cesar hvali junaštvo in zvestobo Hrvatov. Dne 17. septembra je naš cesar v posebni avdienci sprejel na Dunaju predsedstvo hrvatskega sabora, in sicer predsednika dr. Medakoviča ter oba podpredsednika dr. Magdiča in dr. Luciniča, da mu izroči addresso hrvatskega sabora. Na poklonilni predsednikov nagovor je cesar odgovoril: „S posebnim zadovoljstvom sprejemam ponovni izraz zvestobe in udanosti hrvatskega naroda do moje vladarske hiše. Sinovi Hrvatske so za časa te tako dolgo trajajoče vojske doprinesli sijajne dokaze požrtvovalne vstranosti in junaštva. Veseli me, da označujete kot temeljno podlago vašega političnega delovanja vez, ki veže eno in isto državno skupnost krone sv. Stefana. Pri stremljenju za kulturni in gospodarski razvoj hrvatskega naroda računajte na enaka čutila moje dobrohotnosti, kakor jih je vselej gojil moj prednik na prestolu. Za vašo zvestoto udanost izrazite Hrvatski tudi javno mojo hvaležnost.“

Poroka nadvojvode Maksa. Iz Prage se poroča, da se bo nadvojvoda Maks, brat našega cesarja, poročil meseca novembra t. l. z princezino Frančiško Hohenlohe. Poroka se bo vršila v grajski kapeli v Laksenburgu.

Duhovniške vesti iz somboteljske škofije. Č. g. Vinko Kos, kaplan na Gradu, je pozvan v vojaško službo. Na njegovo mesto pride č. g. Andraš Bendin iz Beltincev.

Odlikovani slovenski zdravnik. Okrožni zdravnik pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dr. Franc Tiplič je bil odlikovan z vojnim križcem tretjega razreda za civilne zasluge.

Odlikovani usmiljeni sestri. Usmiljeni sestri v bolnišnici v Postojni Jera Gobec in Neža Klasinc sta bili odlikovani z vojnim križcem 4. razreda za civilne zasluge.

Slovenska služba božja na Dunaju se vrši sedaj vsako nedeljo ob štirih popoldne v cerkvi sv. Ane v I. okraju, Annagasse. Slovenci in Slovenke že sedaj pridno zahajajo tje: posebno razveseljuje je, da je videti med njimi mnogo vojakov. Marsikdo, ki se čuti v velikem mestu osamljen in tuj, najdi ondi med svojimi rojaki krepila in tolažbe v teh težkih časih.

Dekliški shod. Na rožnicensko nedeljo dne 7. oktobra je na Svetih Gorah (župnija Sv. Peter pod Sv. Gorami) cerkveni dekliški shod za šentpetersko župnijo in sosedne župnije kozjanske in brežiške dekanije. Cerkevna slovesnost se začela ob 10 uri dopoldne. Pridigo ima prof. dr. Josip Hohnjec. Namen shoda je: ponovitev obljube zvestobe Mariji, Kraljici mladine, in mirovna pobožnost k Mariji, Kraljici miru. Povabljeni so članice Marijinih družb, dekliških zvez in sploh dekleta iz obeh dekanij.

Ruska kočja se zatvori za to leto v nedeljo dne 30. septembra 1917. — Podravska podružnica Slov. Planinskega Društva.

Slovenci v Nemčiji. Kaplan Tensundern nam piše iz Gladbecka: Čeprav smo Slovenci tukaj v Gladbecku na Nemškem daleč proč od svoje lepe domovine, ostanemo vendar zvesti cesarju in domovini udani Slovenci. Obe naši slovenski društvi in sicer društvo rudarjev sv. Barbare in rožnicensko društvo, izborna vspevate, kajti prvo šteje 179 članov, od katerih se jih nahaja 93 v vojaški službi, drugo društvo pa šteje 208 članov. V blagajni imamo 631,41 M denarja. V naših društvih se razproda na teden 100 iztisov „Slovenskega Gospodarja“ in 45 iztisov „Domoljuba.“ Zborovanje imamo vsake štiri tedne, zadnje zborovanje smo imeli dne 16. septembra v veliki dvorani pomočnikov, ki ima prostora za 50 oseb. Zborovanje je bilo dobro obiskano. Igrala se je lepa gledališka igra, vršili so se slovenski nagovori in zadonele slovenske pesmi. Kadar smo tako zbrani, se nam pač zdi, kakor če bi bili v domovini, zlasti ob nedeljah, ko imamo cerkvene pobožnosti, kot pridigo itd. v slovenskem jeziku. Zlasti dobro se razvija rožnicensko društvo, kojega člani se udeležujejo vsako 4. nedeljo v mesecu skupnega sv. obhajila. Naše geslo je: Po Mariji k Jezusu! Vsako društvo ima svojo lastno in lepo zastavo. Predsednik obeh društev je mnogozaslužni č. g. kaplan Tensundern.